

MOTIE 2023.14 Stradmeijer e.a. - Asielzoekers versneld aan het werk

(artikel 37 Reglement van Orde voor de gemeenteraad)

Motie vreemd aan de orde, ingediend door: Christina Stradmeijer (D66), Gea Bijkerk (GroenLinks), Erik Gerritsen (PvdA), Marcel Elzerman (Leefbaar Tynaarlo), Jacob van Gelder (Gemeentebelangen), en Henny van den Born (ChristenUnie).

Raadsvergadering d.d. 4 juli 2023
Agendapunt: 10

De raad van de gemeente Tynaarlo;
in vergadering bijeen op 4 juli 2023,

constaterende dat:

1. asielzoekers, die (nog) geen verblijfsvergunning hebben, de eerste zes maanden van hun asielprocedure in Nederland niet mogen werken;
2. zij na deze periode, totdat ze een verblijfsvergunning krijgen, alleen kunnen werken met een tewerkstellingsvergunning (TWV) gedurende maximaal 24 weken per jaar en onder bepaalde voorwaarden;
3. de rechtbank van Arnhem medio april 2023 heeft bepaald dat deze beperking in gaat tegen het Europees recht, die voorschrijft dat asielzoekers toegang tot de arbeidsmarkt moeten hebben;

overwegende dat:

1. er veel behoefte is aan werknemers in veel sectoren, zoals de zorg, bouw en horeca;
2. migranten een belangrijke bijdrage leveren aan de economie;
3. mensen die snel de taal leren en aan de slag gaan, een betere start maken;
4. mensen die actief zijn, daar duidelijk baat bij hebben. Ze leren sneller de Nederlandse taal, hebben minder psychische problemen en hun maatschappelijke en arbeidsparticipatie verloopt beter;
5. vluchtelingen uit landen die niet onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming vallen, ook sneller aan het werk moeten kunnen, zonder teveel administratieve hinder;

van mening zijnde dat:

1. asielzoekers, door te lange wachttijden bij het IND, te lang niet kunnen deelnemen aan de Nederlandse samenleving en de arbeidsmarkt;
2. asielzoekers vanaf dag één les in de Nederlandse taal zouden moeten krijgen;
3. asielzoekers sneller aan het werk zouden moeten kunnen gaan, zonder teveel administratieve hinder;
4. de gemeente Tynaarlo hierbij kan helpen en initiatiefnemer en voorloper mag zijn;

roept het college op:

1. Te onderzoeken of er een aanpak mogelijk is gericht op vroegere instroom op de arbeidsmarkt van kansrijke asielzoekers die woonachtig zijn in onze lokale opvanglocaties; en hierbij te kijken bij andere gemeenten, waar ze al bezig zijn met het uitwerken van ideeën (zie ook de toelichting);
2. Bij deze aanpak samen te werken met relevante partijen, zoals het Werkplein Drentsche Aa, Vluchtelingenwerk, Tynaarlo Verwelkomt, COA en Stichting INLIA;
3. Uiterlijk na een half jaar een voorstel te doen aan de gemeenteraad hoe deze aanpak het beste gerealiseerd kan worden en met welke financiële middelen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

In o.a. Doetinchem, Wageningen, Zwolle, Zaanstad, Dordrecht, Maastricht, Amsterdam en Utrecht zijn moties met vergelijkbare strekking aangenomen. We nodigen het college -en geïnteresseerde mederaadsleden- uit om te kijken op welke manier ze het daar proberen op te lossen.

Achtergrond (landelijk) is te vinden in deze initiatiefnota van de Tweede Kamerfractie van D66: https://d66.nl/wp-content/uploads/2022/06/17jun2022_D66_Initiatiefnota_Meedoen-vanaf-dag-een.pdf (behandeling in Tweede Kamer: 5 juni 2023)

Burgers zijn enthousiast, en er is een petitie gestart:

<https://petities.nl/petitions/versoepel-de-regels-voor-de-toegang-van-asielzoekers-tot-werk?locale=nl>

Burgemeesters in Provincie Utrecht zijn enthousiast:

<https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/3584554/oproep-utrechtse-burgemeesters-laet-kansrijke-asielzoekers-voortaan-meteen-werken>

Bedrijven zijn enthousiast: (helaas staan deze twee artikelen achter een betaalmuur)

<https://www.ad.nl/opinie/arbeidsmigratie-is-hard-nodig-voor-ondernemers~a4f3e928/>

<https://fd.nl/bedrijfsleven/1473369/vluchtelingen-zijn-professionals-die-toevallig-ergens-anders-zijn-geboren-ind3ca030D9u>

Eindrapport over onderzoek naar belemmeringen asielzoekers bij toetreden naar werk:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/04/12/eindrapport-belemmeringen-asielzoekers-bij-het-toetreden-tot-de-arbeidsmarkt>

24-weeken eis is tegen Europese regelgeving:

<https://nos.nl/artikel/2469285-asielzoeker-wil-meer-werken-en-stapt-naar-de-rechter>

<https://www.rechtspraak.nl/Organisatie-en-contact/Organisatie/Rechtbanken/Rechtbank-Gelderland/Nieuws/Paginas/Rechtbank-oordeelt-dat-asielzoekers-meer-dan-24-weeken-per-jaar-mogen-werken.aspx>

Recente nieuwsberichten:

<https://www.coa.nl/nl/nieuws/asielzoekers-en-statushouders-makkelijker-aan-het-werk-almere>

<https://www.trouw.nl/opinie/laat-ongedocumenteerde-jongeren-toch-werken~b17b63baf/>

<https://nieuws.nl/algemeen/20230309/plan-kabinet-moet-statushouders-sneller-aan-werk-helpen/>

vrijdag 17 maart 2023

Voorop **9**

REPORTAGE Asielzoekers en statushouders lopen vast in Nederlandse bureaucratie

'Wij willen graag werken'

Door personeelskrapte proberen werkgevers steeds vaker personeel te werven onder asielzoekers en statushouders. Daar stuiten ze behalve op talent en bezieling op bureaucratie. Daardoor werken statushouders nog steeds weinig en asielzoekers amper.

Niels Rigter

Umuïden ■ Rania Ajeeb (40) kan er niet over uit. Als lerares Engels dacht ze meteen aan de slag te gaan toen ze een jaar geleden uit Syrië naar Nederland kwam. „Scholen hebben hier toch personeelstekort?” In plaats daarvan zat ze elf maanden duimen te draaien in een asielzoekerscentrum in Heerlen. „Bijna een jaar van mijn leven vergooid.”

Asielzoekers mogen het eerste half jaar dat ze hier zijn überhaupt niet werken en daarna slechts 24 weken per jaar, wat weinig aantrekkelijk is voor werkgevers. Die vroegen vorig jaar volgens het UWV slechts 601 tewerkstellingsvergunningen aan voor asielzoekers.

Dan zijn er nog wat obstakels, zoals het verkrijgen van een bsn-nummer. Volgens het COA wachten nog steeds 10.000 asielzoekers op de basisregistratie bij gemeenten. Ook duizenden statushouders kunnen door het uitblijven van een bsn-nummer nog niet aan de slag.

Inmiddels is Ajeeb statushouder en mag ze zonder voorwaarden werken. Alleen: nu moet ze haar inburgeringscursus en taaltoets doen. „Dat moet eerst klaar zijn voordat ik ergens word aangenomen. Die had ik graag gedaan toen ik in het azc zat. Daar had ik genoeg tijd.”

Beurs trekken

Inburgering ligt echter op het bordje van gemeenten, die pas de beurs trekken als ze weten dat de statushouder daadwerkelijk binnen de gemeentegrenzen woont. „Nu ben ik alweer twee maanden aan het wachten totdat de gemeente Eindhoven me uitnodigt.”

Niet alleen het aandeel van asielzoekers, maar ook dat van statushouders op de arbeidsmarkt blijft beperkt. Meer dan de helft van de

Salam Yafi (l.) en Rania Ajeeb hadden een mooie carrière in Syrië en willen dolgraag weer aan het werk. „Er is hier toch personeelstekort?”

volwassen ex-asielzoekers heeft 6,5 jaar na erkenning als vluchteling nog geen werk.

De obstakels lijken klein. Neem de lering van 1000 tot 4000 euro waarop statushouders recht hebben om hun woning in te richten zodra ze huisvesting hebben. Dat bedrag krijgen ze niet als ze een inkomen hebben. Ook voelen gemeenten waaraan statushouders zijn toegevoegd zich niet geroepen zaken als reiskosten voor te schieten zolang de statushouder nog in een azc zit buiten de gemeente.

„Daar is met goede wil heus een mouw aan te passen”, zegt burgemeester Marcel Delhez van Veldhoven. Daar probeert hij de impasse te doorbreken door statushouders gezamenlijk te plaatsen op een COA-locatie waar ze worden bemiddeld naar werkgevers in de regio, zoals als DAF en VDL. Inmiddels zijn er

„
Gewend om
veertien uur te
werken, hier viel
alles stil

op die manier 65 statushouders aan een baan gekomen, waaronder een Afghaan die nu badmeester is bij vakantiepark de Kempervennen.

Het blijft lastige materie, zegt locatiemanager Hans Wouters. „In West-Brabant zijn verder geen azc's. Statushouders die in Eindhoven worden geplaatst, zitten nu nog in

een azc in Groningen.” In het Noorden zal een werkgever terugschrieken voor het gegeven dat zijn werknemer elk moment naar een andere provincie kan vertrekken.

Actief leven

De vlotte Salam Yafi (27) was leringgevend bij een telecombedrijf in Syrië voordat ze naar Nederland kwam. „Ik was gewend om twaalf tot veertien uur per dag te werken. Toen ik hier kwam, hield dat actieve leven opeens op. Ik stuurde mijn cv meteen naar allerlei bedrijven, maar kreeg nooit respons.”

„Ik heb vijftien maanden van mijn leven verloren in een azc.” Er zijn werkgevers in de regio Eindhoven die haar graag willen hebben, maar nu moet ze haar inburgering voltooien voordat ze aan de slag kan. De cursussen worden overdag gegeven, terwijl Salam het prima vindt

om in de avonden te studeren.

„Het is bij gemeenten vaak 'kan niet en mag niet'”, zegt een gefrustreerde directeur Cees Duijn van ingenieursbureau Innomax in Velsen-Noord.

Met een alliantie van technische bedrijven in de IJmond ging hij presentaties geven op het cruiseschip dat nu nog aan de kade ligt als noodopvang van asielzoekers, om al personeel te werven onder asielzoekers voordat ze een status als vluchteling krijgen.

„Alleen al bij Tata Steel zijn 600 vacatures; de nood is hoog. We hebben snuffelstages georganiseerd en sollicitaties.” Nu heeft Duijn een 'kater', want het aielchip gaat waarschijnlijk weg. Donderdagavond sprak Duijn namens de werkgevers in de IJmond in bij de gemeenteraad om te pleiten voor verlenging van de periode.